

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoškovega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, v sprejemni naročnino, inserate in reklamacije. — Rokopis se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, v sprejemni naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne politvrste za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Dan slovenske mladine.

Da se naša mladeniška organizacija na Spodnjem Stajerskem vedno bolj izpopolnjuje, da korakajo naši mladeniči vedno naprej po poti izobrazbe in napredka, je pokazala slavnost slovenske mladine v nedeljo, dne 10. septembra v Petrovčah. Zborovala je Zveza slovenskih mladeničev in ustanovila se je podzveza Orlov za Stajersko.

Petrovče so bile lepo okinčane: slavoloki, mogoštevne zastave in okinčani slavnostni prostori so pričali, da živi v Petrovčah vrlo zavedno slovensko ljudstvo.

Že od ranega jutra so vedno prihajali mladeniči in drugi gostje, nekateri na okinčanih vozovih, peš in z vlaki. Ko je okrog 8. ure pripeljal celjski vlak naše vrle Orle, zbrala se je okrog kolodvora v Petrovčah velika množica ljudstva. Orle in druge goste je imenovan slavnostnega odbora navdušeno pozdravil č. g. dr. Jehart, imenom občine pa petrovski župan g. Koren, odzdravil je načelnik Zveze Orlov, brat Jeločnik. Orli so nato odkorakali pred Društveni dom in potem v cerkev. Sv. mašo je služil v lepi romarski cerkvi č. g. dr. Hohnjec. Po cerkvenem opravilu je odkorakala četa Orlov — bilo jih je nad 300 — z godbo na čelu na pohod v Arjo vas. Ob 11. uri se je začel v Društvenem domu občini zbor Z. S. M. Zborovanju je predsedoval podpredsednik S. K. S. Z., g. dr. Hohnjec, ki je v pozdravnem govoru omenjal važnost te prireditve. Nato je razpravljal o namenih in ciljih naše mladinske organizacije. Razširiti moramo mladinske zveze in orlovsko organizacijo po vsej Spodnji Stajerski. Navdušeno pozdravljen je govoril nato dr. Pegan iz Ljubljane o delovanju mladine v javnosti. O delovanju in uspehih Z. S. M. poročal Fr. Zebot iz Maribora. Načelnik Zveze Orlov br. V. Jeločnik iz Ljubljane govori o veliki važnosti ustanovitve podzveze Orlov za Spodnji Stajer. Njegova izvajanja so mladeniči zelo živahno odobraval. Dr. Hohnjec omenja nato razmerje med Orlom in mladeniški zvezami, obe organizaciji naj delujeta skupno roko v roki. Č. g. Gomilšek priporoča, naj se mladeniške zveze, Orli in Marijine družbe podpirajo in delujejo po enotnem načrtu. Dr. Jehart je prečital brzojavne pozdrave, ki so došli od mnogih strani.

Predlog, da se ustanovi podzveza Orlov za Stajersko, je bil soglasno sprejet. Č. g. dr. Jehart pri-

poroča ustanovitev več orlovskih okrožij za Stajersko. Priredita se naj dva tečaja za telovadbo. Predsedstvo podzveze Orlov se je nato sledeče sestavilo: dr. in dež. poslanec dr. Verstovšek, predsednik, Stupar iz St. Pavla I. podpredsednik, Fr. Zebot iz Maribora, II. podpredsednik, tajnik in blagajnik dr. Jehart, odborniki vsi predsedniki okrožij. Za načelnika se je izvolil brat K. Čulk iz St. Jurja ob Taboru, člani načelstva so tudi vsi načelniki okrožij. Za predsednika Z. S. M. je bil izvoljen mladenič Zajc iz Skal, za podpredsednika pa Sparl iz Jarenine, Čulk iz St. Jurja, Verk iz St. Petra na Medv. selu in Šetine iz Brezice; za tajnika Faleš Stefan iz Slivnice pri Mariboru, za tajnikovega namestnika Fras iz Marenberga; blagajnik je Praprotnik iz Maribora, njegov namestnik Franjkovič iz Ptuj, odborniki so pa vsi predsedniki mladeniških zvez. Ko sta še govorila podpredsednik Z. O., č. g. Turšič in mladenič Šetine, je predsednik s sklepnim govorom sklenil veličastno zborovanje.

Po večernicah je vse drlo na telovadni prostor. Dež, ki je nekaj časa nagajal, je takoj prenehal. 250 telovadcev je nato izvajalo črez dve uri raznovrstne vaje tako dovršeno, da so se poznavalci telovadnih umetnosti čudili. Proste vaje, vaje na orodju, rajalni odhod, kakor tudi vaje naraščaja, so se izvedle pod poveljstvom br. Jeločnika naravnost krasno. Mnogobrojno občinstvo je k posameznim vajam navdušeno ploskalo. Navzočih je bilo mnogo odličnih gostov: grof Salm, dr. in dež. poslanec dr. Korošec in dr. Benkovič, dež. odbornik dr. Pegan, dež. poslanec Terglav, več vlč. duhovščine, županov in drugih odličnih mož. Po telovadbi se je na vrtu Društvenega doma razvila živahna ljudska veselica, katere se je udeležilo na stotine ljudstva.

Maloštevilni petrovski liberalčki so vedno upali, da nam bo slabo vreme preprečilo vso prireditev. Ker se to ni zgodilo, so s živkanjem skušali ob odhodu Orlov dati duška svoji jezi. Naše vrste se seveda na par pijanih liberalčkov niso ozirale.

Slavnost v Petrovčah je uspela nad pričakovanje lepo. Naše čile mladeniške vrste so dobile potom te prireditve zopet novega poguma, novega veselja do izobraževalnega in organizatoričnega dela. Preživljena je po novem odboru Z. S. M., ustanovljena je stajerska podzveza Orlov, ljudstvo pa je videlo v Petrovčah, kako velike uspehe je dosegla že dosedaj na-

ša mladinska organizacija. Naj se ožive stare mladeniške zveze, nove se naj ustanovljajo, Orle pa naj razprostre svoja krila po celnem Spodnjem Stajersku. Z upanjem na lepšo bodočnost našega naroda koraka naša mladina neustrašeno naprej!

Slovenskim starišem!

Bliža se čas, ko se bo zopet začel pouk po raznih šolah, kjer se bo zopet zbirala ukaželjna mladina. In prav je tako; naj se mladina v šolah uči, izobražuje, vzgojuje in pripravlja za svoj bodoči poklic. Saj je šola za to poklicana, da nam vzgoji pošteno, značajno in narodno čutečo mladino. Zalibog imamo v tem oziru mnogo žalostnih izkušenj, da se mladina ne vzgojuje, kakor bi se morala. Najbolj žalostno je pa v tistih naših krajih, kjer so nam vrinili nemške šulferajnske šole; zato pa velja naš današnji opomin posebno tistim starišem, ki bivajo blizu takih šol.

„Stariši so otrokom božji namestniki in za Bogom največji dobrotniki,“ tako nas uči katekizem. Ker so torej stariši otrokom božji namestniki, potem pa so tudi strogo vezani, otroke tako vzgojiti ali dati tako vzgojiti, da bodo dali lahko odgovor pred Bogom. Prva dolžnost starišev je, skrbeti za to, da so otroci dobro poučeni v krščanski veri, da so pridni in poštene, da pa tudi ljubijo govorico svojih starišev, v kateri so jih stariši učili govoriti in moliti, da ljubijo otroci tudi svojo domačijo, svojo domačo zemljo. Kajti če otroci zaničujejo jezik svojih starišev, potem začno zaničevati tudi stariše, nazadnje jim mrzi tudi vera starišev, postanejo verski in narodni odpadniki — pravi janičarji. Ker stariši ne morejo vsega storiti, jim mora šola priskočiti na pomoč, šola mora to nadaljevati, kar so stariši začeli, in to nadomestiti, česar stariši ne morejo. Toda, glejte slovenski stariši, temu nasproti se pa godi ravno v nemških šulferajnskih šolah. Poglejmo pouk v veronauku! Veronauk je podlaga vzgoje. Če pomislimo, da se otroci že v maternem jeziku precej težko učijo veronauka, in če pomislimo, da je treba katehetu vedno in vedno svariti otroke in jih opominjati ter navajati k dobremu, da so otroci pridni in da se varujejo huđega, kaj pa naj rečemo o takem pouku v nemški šoli, kjer slovenski otroci ne razumejo kateheta ali k večjemu vjamejo tu pa tam kako besedo, kajti katehet na nem-

PODLISTEK.

Novi župan.

(Spisal J. Barlé.)
(Konec.)

„Pa le hitro. Jutri na vse zgodaj naj odrinejo na železniško postajo, da bodejo popoldne tukaj. Smreke se morajo precej posaditi, zdaj je najpripravnejši čas za to!“

Precej dolgo je moral spoštovani Matiček Koleselj tekači po slavnem Mekužu, dokler je preskrbel tri vozove, ker baš konjev v Mekužu ni bilo na izbiro. Nazadnje je vendar dobil voznike, kateri so imeli iti po smreke prihodnjega jutra. Koleselj se je sam odpotil z njimi v svoji svečani obleki, ker njemu je dal gospod župan pismo, da na postaji sprejme smreke. Občinski sluga Matiček Koleselj bil je seveda zelo vesel tega častnega poslanstva, ker mu je bilo pač malokdaj sojeno, da vidi železnico. Veselo so torej ropotali trije vozovi prihodnjega jutra na precej oddaljeno železniško postajo. Počasi je slo, ker je bila pot blatna, vozovi težki, a konji bolj pohlevne živinice. No, naposled so se pa vendar ponosno ustavili pred postajo. Trebalo je hiteti, časa je bilo malo, a 300 smrek, pa se je zato Matiček kar precej odpotil s pismom k načelniku postaje. On je bil sedaj posebno ponosen, ker se je mogel pokazati v svoji svečani obleki tujemu svetu. Tosebno ona sabljica na levi strani ga je veselila. Stopil je zatorej ponosno v pisarno, pozdravil po vojaško in dejal, izročevaje pismo, načelniku:

„Lep pozdrav od g. župana Purana iz Mekužja in prosim, da mi pokažete, kje so tiste smreke, da jih natoovorimo na vozove.“

Gospod načelnik je odpeljal Matička tja, kjer se je blago izlagalo in mu pokazal majhno butaro smre-

čic, katero bi Matiček sam prav lahko natovoril na voz. Matiček je debelo gledal in se čudil, potem je pa dejal:

„Bi prosil, da mi izročite vse smreke, ker bomo jih naenkrat odpeljali. To-le je menda samo za poskušnjo.“

„Ne, to je vse, prijatelj. Tristo smrečic, kakor je zapisano v pismu.“

„Morda se motite, gospod. Gospod župan nas je poslal semkaj s tremi vozovi, da odpeljemo smreke, to še za en voz ni kaj dejati.“

„Kaj ste tri vozove vzeli s seboj?“ — zasmejati se je gospod načelnik. — „Zal, da ste se mučili, vendar pomagati ne morem. Te smrečice še za 30 let ne bodejo tolike, da bi z njimi naložili tri vozove. Z Bogom, pozdravite gospoda župana.“

Kaj je hotel Matiček, vzeti je smrečice s pomočjo voznikov in jih naložil na voz. Vozniki so se pač malo čudno spogledovali in marsikaj robatega povedali, potem so pa odrinili. Na prvem vozu vozile so se smrečice in Matiček, pa je bilo še dosti prostora, druga dva vozova sta bila pa prazna.

Gospod mekuški župan tistega dne ni imel nič pravega miru, vedno je pogledoval skozi okno, če se že vozijo smreke. On se jih je prav od sreca veselil in si mislil, kako bo to lepo, ko bode na sprehajališču naenkrat vse zeleno. Mislil si je, da bodejo smreke vsaj toliko velike, kot oni orehi in kostanji, katere je dobil iz šolskega vrta, in že v duhu gledal, kako bodejo hvaležni Mekužanje postavili njemu na sprehajališču spomenik, morda baš v sredi onih smrek, katere bode on zasadil. V tem se je začel na cesti ropot vozov, in gospod župan je stekel doli na cesto, da prvi ogleda lepe mlade smreke. Tudi drugi tržanje so se že postavili ob cesti, a manjkala nista niti gospoda Kalin in Kos. V tem so se že vozovi povsem približali, vendar ni bilo nič videti onega lepega zelenja. Gospod Puran ni mogel čakati, da so se vozovi ustavili, nego je kar zakričal na Matička:

„Kje so smreke, kje so smreke? Matiček, kaj je to?“

„Tukaj-le na vozu, gospod župan“, — odgovoril je Matiček pokorno.

„Kje? Kaj? To-le...“ vskliknil je gospod župan, a več ni mogel, ker se je začulo od druge strani veselo smejanje gospodov Kalina in pa Kosa.

„To-le bi človek lahko za klobuk zataknil“ — menil je gospod Kalin.

„Prav lepe cvetlice za na okno“ — dejal je g. Kos in pristopil k vozu ter pozorno pregledoval one smrečice. — „V sencih teh smrek se še dolgo ne bomo hladili.“

Gospod župan se je podal zopet v svojo sobo, sprehajal se gori in doli in preklinjal sprehajališče in smreke. Vendar smreke so bile tukaj, proč jih ni so mogli vreči in posadili so jih na sprehajališču, kjer so se vse do ene prijele. Gospod župan se ni sicer dolgo sprehajal na sprehajališču, nazadnje se je vendar-le umiril in sedaj večkrat poseda ondi na klopeh, katere je tudi on naročil. Župan pa ni več, a tudi gospoda Kalin in Kos nista. Presedala je vsem trem županska čast.

Mekužje se lepo povzdiguje in razcvita, tako, da bi ne hotel staviti, da ne bo sčasoma povzdignjeno v mesto. Posebno ga krasi lepo sprehajališče, katero je dal nasaditi nekdanji župan gospod Puran. Ko sem bil zadnjikrat ondi, čudil sem se zelo onim lepim drevesom, posebno kostanji in orehi so se že lepo razrastli in razširili svoje široke veje. Tudi zelene smrečice, katere je naročil nekdanji župan gospod Puran, so že lepo vzrastle. Pristopil sem k eni, katera se mi je zdela najlepša in ne lažem, če povem, da mi je segal njen vrhupec do ramena. In to ni kar si bodi, saj veste, da sem jaz dolg, precej dolg. Vsakdo se veseli njihovim temnozelenim vejicam, najbolj pa stari gospod Puran, kateri jih skoraj vsak dan opazuje in rad pokaže tujcu, rekoč: „Te pa sem zasadil jaz!“